

Annexos

Annex 1

Context:

Després d'anys de prohibició d'utilitzar la llengua pròpia de Catalunya, el procés d'oficialització del català no va ser ni fàcil ni curt. A partir de l'any 1975 es va començar a recuperar el català en alguns àmbits públics com la toponímia, l'administració pública, algun mitjà de comunicació de titularitat pública i l'ensenyament no universitari. La llei que va permetre aquests passos va ser aprovada per 105 vots a favor i cap en contra, ja que la Mancomunitat Catalana va aconseguir que es possessin d'acord els quatre partits polítics que en formaven part.

Una de les prioritats dels catalans era fer tornar el català a les escoles perquè actués com a llengua vehicular. El procés per aquesta conversió va passar per quatre grans etapes:

- La implantació de l'ensenyament en català es va dur a terme entre el 1978 i el 1983, en plena transició democràtica de l'estat espanyol. Van aconseguir que les escoles donessin tres hores setmanals obligatòries en llengua catalana. L'any 1983 la major part de l'alumnat de parvulari i educació primària ja feia classes en català.
- Amb aquesta implantació es va aconseguir fer del català una llengua pròpia a tot l'ensenyament sempre tenint en compte els drets dels infants de rebre el primer ensenyament en la seva llengua habitual sense separar als alumnes per raó de llengua. La llengua catalana i la castellana havien de ser ensenyades a tots els nivells de l'ensenyament no universitari.
- La llei orgànica estatal d'ordenació general del sistema educatiu de l'any 1990 va dictaminar que el català seria la llengua vehicular i d'aprenentatge principal en tots els nivells. Va ser, per tant, l'època de consolidació del català com a llengua oficial del sistema educatiu.
- Catalunya l'any 2009-2010 va patir una allau migratòria provinent de l'estranger que va provocar una sacsejada al model d'ensenyament construït fins aleshores. Per no deixar que es provoqués una castellanització de tot aquest alumnat, es van crear uns plans estratègics per formar en català tots aquests nousvinguts, ja sigui a través de tallers d'adaptació escolars o amb el Pla de Llengua i la Cohesió social.

A partir d'aquí es considera que apareix una guerra jurídica per tal de tornar a imposar la llengua castellana com a vehicular en el circuit d'ensenyament. No obstant, el sistema educatiu de Catalunya ha garantit sempre la igualtat d'oportunitats lingüístiques a tots els ciutadans. Les persones que han tingut una escolarització a Catalunya són capaços de parlar, escriure i entendre tant el català com el castellà. El govern espanyol ja aprova que s'apregui una nova llengua, sigui el català, l'anglès o el francès, però sempre tenint en compte, i mai deixant de banda la llengua de l'estat, que és el castellà.

Els anys 60 Espanya va viure un moment econòmic molt bo, degut principalment al boom turístic a la Mediterrània, fet que va provocar moltes migracions cap al principat de Catalunya. La majoria dels nouvinguts no coneixien la llengua catalana, només la castellana.

Aquesta onada de nouvinguts és una de les raons per les que a Catalunya hi ha diferents tipus de famílies. Les monolingües o les lingüísticament mixtes. Això és degut a tenir un país o una societat en la que conflueixen dues o més llengües. En aquest cas parlarem de la llengua catalana i la castellana a les famílies de Catalunya.

Quan parlem de famílies lingüísticament mixtes, podem fer referència a una persona catalanoparlant que té una parella castellanoparlant o viceversa. També es pot donar el cas que la persona de la família que tingui una llengua diferent a la resta sigui el fill respecte als pares, entenent que l'infant ha pogut tenir coneixement de les dues llengües a l'escola.

Aquest garbuix provoca que un nen estigui en contacte molt directe entre les dues llengües, fet que a vegades pot provocar confusions en ell a l'hora d'expressar-se i d'escriure.

Avui dia, el català i el castellà s'entenen com dues llengües complementàries. Conviuen dins d'un mateix estat sense que cap de les dues impliqui cap superioritat per sobre de l'altra.

Això també s'ha reflectit a les escoles. Defensen que s'hagi d'aprendre de manera igual tant la llengua catalana com la castellana. Potencien que els ciutadans han de tenir un bilingüisme amb les dues llengües amb què estiguin més habituats i per tal d'assolir-ho de la manera més ràpida, s'ha de fer des de les escoles.¹

¹ Informació extreta de <http://www.xtec.cat/~fmota/segon%20batx/franco.htm> i <http://www.gencat.cat/>

Annex 2

Mètode basat en la filosofia Montessori a edats inferiors a Secundària

De 0 a 3 anys tenen l'ambient preparat en aules de 200 m², a partir de 2 anys i fins a 6 les aules són de 100 m². Aquestes aules estan equipades amb materials de la pedagogia Montessori a la mida del nen, ordenats i preparats perquè l'alumne senti curiositat i interès per ells, també tenen espai natural exterior.

Les aules preparades per Educació Primària són grans, plenes de Material Montessori i també de disseny propi. Tenen espais per laboratoris i, responent a les èpoques que vivim, materials multimèdia que els permeten descobrir tots els camps del coneixement. El centre també disposa d'un bosc, un hort i una granja, als quals aquests alumnes també hi accedeixen per tal de conèixer els àmbits. Les sortides escolars a la societat real també els ajuda a entendre el comportament de cares al món.

A Educació Secundària les aules responen a totes les necessitats tecnològiques de la informació i la comunicació al servei de la metodologia pedagògica.

Per una banda, les aules de 1r, 2n i 3r d'ESO, igual que les de 0 a 3 són de 200 m², i també compten amb un petit laboratori i una cuina. També disposen de serveis individuals. L'ambient està pensat per treballar en grups cooperatius i per la gestió del coneixement. Tot aquest entorn es prepara amb l'objectiu d'intensificar la iniciativa, l'autonomia i la responsabilitat de cada alumne.

Per altra banda, a 4t d'ESO i Batxillerat no hi ha una aula per grup classe, sinó que són aules d'especialitat i són els nens que es mouen depenent de l'assignatura que els toca. Aquestes aules estan equipades de materials, llibres i notícies relacionades amb la matèria per tal que els alumnes tinguin accés al màxim coneixement. Les taules estan situades en grups cooperatius perquè els alumnes treballin de manera autònoma, a la vegada que en equip. Tots tenen accés i utilitzen els espais exteriors com el bosc, la granja i l'hort, es realitzen activitats fora del centre i reben visites de nombrosos especialistes.

En aquesta escola la formació del professorat és un element molt importat. Una persona no pot començar a treballar en una escola d'aquestes característiques, si abans no ha estat en una aula agafant experiència. A més a més, aquests professors, han de

tenir la titulació Montessori atorgada per la Assosiation Montessori Internationale (AMI). Això pel que fa a primària i secundària; en el cas de batxillerat, s'escullen els professors amb titulació oficial que més ben preparats estan. Tots els elements són molt importants. Les persones que hi han treballat anteriorment, ajuden al nou personal. Els nous professors reben un ensenyament continu durant dos anys, per acabar-se de preparar.

“La mayor señal de éxito de un professor es poder decir: Ahora los niños trabajan como si yo no existiera” Maria Montessori.²

El rol de l'adult és diferent a cada una de les etapes de vida del nen. D'una banda a Educació Infantil es guia l'alumne respectant sempre les seves potencialitats, essent un exemple per als nens. L'ambient es dissenya i es prepara per crear connexions entre els alumnes i l'aula potenciant el treball autònom i eliminant tot el que el pugui obstaculitzar. L'adult Montessori fa presentacions dels materials de l'aula per tal que els nens puguin utilitzar-los tots intentant imitar el que ha fet el guia. Es mouen de manera lliure per l'aula aprenent i descobrint la utilització dels materials Montessori. A més a més, el centre disposa d'adults nadius catalans, castellans, anglesos i alemanys que estan en contacte comunicatiu directe amb els nens cada dia a dins de l'aula.

Per altra banda, el rol del guia a Educació Primària també és preparar l'aula a la vegada que són models per l'alumne. També els acompanyen en l'aprenentatge de les llengües iniciades a les etapes anteriors. A part d'aquests rols també ha de presentar experiències i convidar a explorar els diferents camps de coneixement responent als interessos dels nens, sempre facilitant el treball en equip. A més a més del tutor guia, els alumnes disposen de diferents mestres especialistes que ajuden i afavoreixen l'atenció individual de cada nen.

Finalment, el paper que juga l'adult en l' Educació Secundària consisteix en oferir el màxim de facilitats a l'alumne, ja siguin experiències, coneixements, línies de recerca científica o accions de voluntariat. Per poder complir amb això, aquest acompanya l'alumne, realitzant-ne l'anàlisi crítica, observant els estats emocionals i observant la seva evolució per intentar adequar-se a les necessitats de l'alumne.

En definitiva, la pedagogia Montessori està pensada perquè l'alumne s'autoconstrueixi a partir de les seves pròpies experiències en aquest entorn prèviament preparat. L'alumne es troba amb la necessitat d'haver d'escollir lliurement allò que vol

² <http://www.montessori-ami.org/>

descobrir i allò amb el que vol treballar, per tant es veu obligat a prendre unes determinades decisions. A partir d'aquesta decisió, el nen experimenta i descobreix el seu entorn, aprèn a equivocar-se i a corregir els errors per ell mateix, per tant tot aquest sistema l'ajuda a arribar a una sèrie de conclusions amb les que evoluciona i creix com a ésser propi i únic més concentrat, responsable i auto disciplinat.

Annex 3

FITXA DE L'ALUMNE

Nom i Cognoms:

Curs i aula:

Llengua materna

Llengua paterna

Dictat en català:

Dictat en castellà:

Annex 4

Entrevista a Lluís Saló.

Explicar la pedagogia Montessori de totes les edats. En especial fer menció als aspectes relacionats amb la llengua catalana i castellana.

Quina relació té el nen amb la llengua catalana? I amb la castellana?

Explicar una mica el sistema d'una setmana en català tot i una setmana en castellà tot. O, quan ja són una mica més grans, Naturals i Matemàtiques en castellà i la resta en català o anglès. I com es fa perquè el mateix professor parli en català i en castellà.

Com es gradua l'aprenentatge? Què és el primer que es vol assolir?

Què s'aconsegueix a cada etapa?

Quin és el pla d'ensenyament de la llengua catalana? I el de llengua castellana? Són el mateix?

Un cop passem a ESO i Batxillerat:

Quin sistema de teoria/pràctica fan servir? El professor explica tota la teoria i ells fan els exercicis? S'aprèn des de la pràctica?

El professorat està especialitzat?

Autocrítica. Quines millores tenen previstes i si creuen que han de canviar alguna cosa.

Annex 5

En aquest apartat hi ha una tria d'alguns dictats realitzats pels alumnes del CCE Montessori-Palau. La selecció ha estat feta a l'atzar. L'únic que s'ha tingut en compte ha estat que hi hagués alguna mostra de cada grup, és a dir que hi hagués dictats d'alumnes de família catalana, família castellana, família mixta i família estrangera.